

ÅRSMELDING 2023

MØRE OG ROMSDAL SAU & GEIT

Foto: Kristian Indreeide

Innhold

INVITASJON OG PROGRAM.....	3
LEDERS HILSEN	5
TILLITSVALGTE I MRSG 2022	10
MEDLEMSTALL LOKALLAG	12
AVLSARBEIDET	13
GEITEHOLDET	15
Årsmelding rovvilt	17
Årsmelding radiobjeller	23
Årsmelding MRGL	25
Innkomne saker	27
VALGKOMITEENS INNSTILLING	28

Invitasjon og program

Årsmøte MRSG 2023

Sted: Hotell Aleksandra, Molde
Tid: Lørdag 17 - 18. februar 2024.

Fagmøte lørdag er åpent møte, men må ha påmelding. Årsmøte på søndag er for utsendinger.

Lørdag 17. februar.

Kl 10.30	Åpning
Kl 10.40	Bærekraftige kostholdsråd glemmer naturkrise.
v/Heidi Hogset.
Kl 11.30	Bruk av sosiale medier v/Andrea Kjellstad.
Kl 12.00	Pause
Kl 12.15	Bondelaget v/Olav Håkon Ulvsnes.
Utfordringer med kostnadsøkninger og inntektsopptapping i småfeholdet.
Kl 12.45	Lunsj
Kl 13.45	Småbrukarlaget v/Ola Kvendset.
Tanker rundt jordbruksoppjøret 2024 for småfeholdet.
Kl 14.15	Kampen om utmarka - inklusiv rovdyr v/beitekonsulet Eira Nesje, NSG.
Kl 15.15	Pause
Kl 15.45	Mental helse i landbruket v/NLR
Kl 16.45	Aktuelt fra NSG v/Ronald Slemmen.
Kl 19.00	Middag

Søndag 18.februar Kl 10.00. - Årsmøte

Saksliste - Møteleder Arnar Lyche.

1. Godkjenne innkalling, saksliste og forretningsorden.
2. Velge 2 representanter sammen med møteleder til å underskrive protokollen.
3. Årsmelding MRSG.
4. Regnskap og revisormelding. (Styremedlem har ikke stemmerett i sak 3 og 4).
5. Arbeidsplan/ strategi for neste år.
6. Innkomne saker fra lokallag.
 - Sak angående radiobjeller fra Sunndal sau og geit.
 - Orienteringsak om gjeterhund, spørsmål fra Sunndal sau og geit.
7. Innstilling fra valgkomiteen Fastsette ev. honorar og dekking av reise/telefonutgifter.
8. Budsjett for 2024.

Valg

9. Velge leder for 1 år om gangen.
Styremedlem Jon Kåre Løvoll og Stig Even Kvernberg er på valg
Varamedlem i nummerorden. 3 stk.
10. Velge utsendinger med varautsending til NSG sitt årsmøte.
11. Velge møteiar for neste årsmøte og vara.
12. Velge valgnemd med vara for neste årsmøte.
13. Velge to revisorer.

Lokallaget må sende påmeldingen av deltakere til Anlaug Rekaa arekaa@online.no innen den 5.februar.

Vel møtt!

Hilsen styret i Møre og Romsdal Sau og Geit

Leders hilsen

Leiar si tale til årsmøte i Møre og Romsdal Sau og Geit, søndag 18.02.2024

Eit år er forbi og 2023 går inn i historiene bøkene. Året har godt fort, med mange saker å jobbe med som fylkesleiar og resten av styret.

På etterjulsvinteren og etter årsmøte i fylkeslaget så går ein inn ei tida der ein skal prøve å forme og komme med god innspel til jordbruksforhandlingane. Ein skal nå gjennom til både NSG sentralt og ein skal nå gjennom med alle sine veldig gode innspel på korleis ein løfte inntekta både i saueholdet, geita holdet og ammegeita til Bondelaget/ Bonde og småbrukarlaget her i fylket. Synes at vi i styret kom fram med veldig gode innspel, som vi sendte vidare til NSG sentralt og ikkje minst var på møter med bondelaget og Bonde og Småbrukarlaget. Men er ikkje alt som kjemme gjennom det vi meiner er viktig for vårt fylke. Ein må berre jobba på og påverke gjennom dei kanalar som ein kjenner. Har brukt mange timar i telefon og på mail med å prøve å få våre gode innspel slik at det syner igjen i kravet som vart lagt fram. Er sann passe fornøgde med at det som vart lagt fram i kravet og det som vart skrive under på av bondelaget med tanke på sau og geita.

Har no fått til ein del inntektsløft både for geita og sauene, men det som syner igjen er at det som auka har vorte tatt igjen av kostnadsbilete, som igjen har auke.

Dermed så er det ikkje den store auka som vi hadde venta på. Nokre gjere det kanskje bra med tanke på inntekta og kva ein sitter igjen med i lommeboka til slutt. Andre sliter med å få betalt sine rekningar, og lurar nok sikkert på om det er liv laga å være bonde i framtida.

Men det er viktig at sjå framover og sjå litt lyst på det sjølv om vi er inne i tung tid med dårleg lønnsemd i næringa. Dei som har vore med ei tid veit at går i bølgedalar, og ser vi glaskula så blir det betre på sikt.

Vi må få til eit endå betre år i år, med tanke på løfte næringa endå meir i inntekta. I år er det vår tur til få løfta inntekta.

Kjekt å sjå at det mange i fylket som gjere det bra på gjetarhund på nasjonalt nivå. Må no gratulere så mykje Knut Jørgen Osberg, med ein veldig 5.plass i NM. Stas at vi her i fylket er så høgt opp. Syner at det veldig mykje bra som blir jobba med i gjetarhundmiljøet i fylket.

Det er viktig med at vi har ein gjetarhund som er god til både konkurranse og ikkje minst at folk for godkjent hunden til å drive ute i dagleg drifta når ein bruka den både på sau og geita. Det er viktig at ein får ein hund som fungerer i den daglege drifta. Ein god hund kan gjere jobb for mange personar viss den fungerer, men viss den ikkje fungerer så kan den lage mykje problemer.

Gjetarhund kan eg alt for lite om, men har lært veldig mykje om det dei 2.åra som har vore fylkesleiar. Har lyst til å lære mykje meir om gjetarhundmiljøet og kva som skal til for at vi få her i fylket får eit gjetarhundlag/miljø som gjere att vi kan

være blant lands beste lag. Det er vel ei målsetting som vi kanskje skal jobbe med i 2024?

Ein kan ikkje gløyme rovdyr her i fylket, vi har hatt eit år med mykje problem med tap til rovdyr. Både ulv, jerv og gaupe har vore eit stort problem i del av fylket. Ein del plassar er det store tap til rovdyra, mens andre plassar er det ikkje tap til rovdyr i det heile. Så her er store forskjell innan i fylket. Som leiar/styre så har vi hatt godt samarbeid med Møre og Romsdal Bondelag og vi har vore eit godt samarbeid med Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag Sau og Geit. Kunne kanskje som leiar vore endå flinkare til å kontakta med kvar av dei lokallaga som har problem. Men ikkje enkelt å følgje med over alt når det er rovdyrproblem ein god del plassar. Så i framtida kan kanskje også lokallaga som er plaga rovdyr være litt meir på «ballen» og ta ein telefon til oss i styret og gjerne informere korleis det er beitesesongen og viss det er problem.

Så har vi dokke som lokallag i fylket, dokke er limet som igjen skal spele oss i fylkesstyret gode og komme med saker vi skal jobbe med. Synes kanskje det har vore lite med saker i frå lokallaga, nokre lokallag er veldig gode til å komme med tilbakemeldingar til oss. Andre kan kanskje være meir på «ballen», det handlar om at vi skal være synlig og gjere ein god jobb for sau, geita, ammegeita og gjetarhund i fylket. Så det må også være ei målsetting at dokke som lokallaga blir endå betre til å spele oss gode i fylkesstyret.

Må takke styret for eit meget godt samarbeid, det er fryd å jobbe med dokke.

Vill då takke for meg som fekk lov til å være leiar i 2023 og ønske alle eit riktig godt 2024, som vi satsar på at det blir eit godt år. Med gode inntekter og lite rovdyrtap

ØRSTA 01.02.2024
Lars Olav Vanberg

Møre og Romsdal Sau og Geit- styrets årsmelding

Styret har som følger i 2023:

- Leiar: Lars Olav Vanberg
- Nestleiar: Jon Kåre Løvoll
- Styremedlem: Stig Even Kvernberg
- Styremedlem: Anlaug Rekaa
- Styremedlem: Kristian Indreeide
- 1.vara/ kassarar: Jarle Hauge
- Skrivar: Bjørn Wæhre

Styret har gjennom året har hatt 12.styremøte, ei blanding mellom fysiske møte i Molde på Nortura sine lokale og på teams. Har behandla 24 saker på møta, etter kvart som styremøte ref er godkjent, blir dei lagt ut på heimsida til Møre og Romsdal Sau og Geit. På heimesida vår kan vi bli endå betre til å legge ut etter kvart for å få ut informasjon til medlemmane.

Har også hatt 2.stk teams møte for lokallaga, der med div tema og for å høre kva lokallaga jobbar med og er opptatt av. Styret synes kanskje det har vore alt for dårleg oppmøte på desse møta. Kanskje det for at folk har vore på andre møte, eller andre grunnar som har komme i vegen, men viss ein lokallagsleiar ikkje kan møte sjølv så send gjerne andre i styret. Det handla litt om at lokallaga er veldig viktig for oss i styret for å få informasjon om kva ein skal jobbe med i fylkesstyret og om dokke i lokallaga har spørsmål.

Av saker vi har jobba med så kan vi nemne:

- Kjøtt i skole
- Jordbruksforhandlingane
- Dyregoddagane
- Gjetarhundsaker
- Innspell til sentale utval i NSG
- Rovdyr
- Medlemsverving
- Brev til fylkestinget i samarbeid med Bondelaget og Bonde/Småbrukarlag med tanke på rovdyr.
- Samarbeid med fylkeslaga i Trøndelag
- Årsmøtehelga
- Årets lokallag

Har sikkert gløymt noko, men som sagt så vill eg at dokke som lokallag skal bli endå flinkare til å sende inn saker oss.

Styret har vore på ein del møte gjennom året:

- Landsmøte i NSG, 3.stk i frå fylket var på det

- Rovdyrmøte på Åndalsnes
- Teamsmøte for sentralt tillitsvalte i NSG, 4.møter i året, leiar har vore på de.
- Fellesmøte med Nord Trøndelag og Sør-Trøndelag sau og geit, leiar har vore på desse møta.
- Møte med Bondelaget, med tanke på rovdyr
- Fellesmøte før jordbruksforhandlinga 2023, bondelaget
- Årsmøte til Møre og Romsdal Bondelag
- Årsmøte til Møre og Romsdal Bonde og Småbrukarlag
- Fagmøte geit på Skei i Jølster.

Av personar i frå fylket så har ein del som har sentale verv også:

- Ronald Slemmen, styreleiar i Norsk Sau og Geit
- Atle Moen, leiar avlsutvalget for sau
- Andrea Kjellstad, leiar Team Ung i NSG
- Tor Lie, sitter i fagrådet for Geit
- Jon Kåre Lovøll, 1.vara til Reprepresentantskapet (direkte valgt geitabonde)
- Eva Kristin Fjørstad, 3.vara til Representantskapet (direkte valgt geitabonde)
- Lars Olav Vanberg, vara til valnemda, Region Midt

Som dokke ser, så har vi her i fylket mange gode personar som er høgt opp i NSG systemet og som vi kan bruke til å påvirke.

Vi har mange lokallag som jobba bra og kjem med innspel til oss samt skapar aktivitet for medlemmane sine. Det er veldig bra jobba og må få gratulere Smøla Sau og Geit med utmerkinga i frå 2023, det er dokke vel fortent. Vi har alle noko å lære i frå Smøla kor godt dei jobbar.

Knut Jørgen Osberg, kom på ein meget flott 5.plass i NM.. Gratuler så mykje med den jobben så vart gjort.

Medlemstalet er ganske stabilt og var ved årsskiftet 602 medlemmer som er en nedgang på to medlemmer, men det er viktig å verve endå fleire inn slik at vi kan få endå betre økonomi i fylkeslaget og ikkje minst i lokallaga. Vi trengje alle medlemmar som drive med sau, geit, ammegeita og gjetarhund.

Styret har fungert veldig bra med stor takhøgd over kva ein meine om saker. Alle har fått sagt sitt og vi har alltid komme fram til ei felles god løysing på saker. Kjekt å jobbe i lag i eit styre som fungerer veldig bra.

Lars Olav Vanberg

Jon Kåre Løvoll

Anlaug Rekaa

Stig Even Kvenberg

Kristian Indreide

Jarle Hauge

Resultatregnskap 2023									
Møre og Romsdal Sau og Geit		A	B	C	A+B+C	E	A+B+C+E	Budsjett 2023	
Inntekter/kostnader	Fylkeslaget	Avsultvalg Sau	Rovdyr-tiltak	Sum	Radiobjølle-prosjekt	Sum	Sum	Sum	
Utleie radiobjøller					kr 584 160,00	kr 584 160,00	kr 600 000,00		
Investeringsstilskudd					kr 496 755,00	kr 496 755,00	kr 295 000,00		
Kontingent NSG	kr 250 052,00			kr 250 052,00		kr 250 052,00	kr 230 000,00		
Renter	kr 9 196,00			kr 9 196,00		kr 9 196,00	kr 3 000,00		
Sponsorer	kr 47 500,00			kr 47 500,00		kr 47 500,00	kr 65 000,00		
Godtj. kåringsjå frå Nsg		kr 45 300,00		kr 45 300,00		kr 45 300,00			
Fakturert porto				kr -	kr 700,00	kr 700,00	kr 1 500,00		
Salg av bjøller				kr -	kr 26 400,00	kr 26 400,00	kr 8 000,00		
Andre inntekter	kr 610,00			kr 610,00	kr 720,00	kr 1 330,00			
Sum inntekter	kr 307 358,00	kr 45 300,00	kr -	kr 352 658,00	kr 1 108 735,00	kr 1 461 393,00	kr 1 202 500,00		
Varekjøp bjøller, abonnement					kr 911 877,00	kr 911 877,00	kr 760 000,00		
Organisering radiobjøller					kr 90 000,00	kr 90 000,00	kr 90 000,00		
Møtegodtgjørelse	kr 82 300,00			kr 82 300,00		kr 82 300,00	kr 70 000,00		
Arbeidsgiveravgift	kr 19 359,00			kr 19 359,00		kr 19 359,00	kr 16 800,00		
Godtj. Leder	kr 19 000,00			kr 19 000,00		kr 19 000,00	kr 18 000,00		
Godtj. Kasserer	kr 3 000,00			kr 3 000,00		kr 3 000,00	kr 3 000,00		
Godtj. Styremedlemmer	kr 12 000,00			kr 12 000,00		kr 12 000,00	kr 12 000,00		
Godtj. Sekretær	kr 21 000,00			kr 21 000,00		kr 21 000,00	kr 16 000,00		
Geitkonferanse	kr 4 903,00			kr 4 903,00		kr 4 903,00	kr -		
Rovdyrtiltak			kr 4 949,00	kr 4 949,00		kr 4 949,00			
Gaver/premier	kr 4 400,00			kr 4 400,00		kr 4 400,00	kr 10 000,00		
Gjeterhund	kr 20 000,00			kr 20 000,00		kr 20 000,00	kr 20 000,00		
Regnskapsføring	kr 5 267,50			kr 5 267,50	kr 14 042,00	kr 19 309,50	kr 20 000,00		
Godtj. til arrangør kåringsjå		kr 42 400,00		kr 42 400,00		kr 42 400,00	kr -		
Bilgodtgjørelse	kr 16 270,00			kr 16 270,00		kr 16 270,00	kr 8 000,00		
Andre reise/tj. godtj.	kr 10 029,00			kr 10 029,00		kr 10 029,00	kr 2 000,00		
Årsmøte	kr 36 671,20			kr 36 671,20		kr 36 671,20	kr 60 000,00		
Lokallagsmidler	kr 20 204,62			kr 20 204,62		kr 20 204,62	kr 30 000,00		
Annen kostnad	kr 3 990,50	kr 4 374,38		kr 8 364,88	kr 402,00	kr 8 766,88	kr 11 000,00		
Til disposisjon for styret	kr 5 000,00			kr 5 000,00		kr 5 000,00	kr 19 200,00		
Rentekostnader				kr -		kr -			
Sum kostnader	kr 283 394,82	kr 46 774,38	kr 4 949,00	kr 335 118,20	kr 1 016 321,00	kr 1 351 439,20	kr 1 166 000,00		
Overskudd (underskudd)	kr 23 963,18	kr (1 474,38)	kr (4 949,00)	kr 17 539,80	kr 92 414,00	kr 109 953,80	kr 36 500,00		

Balanse		31.12.2023			
Møre og Romsdal Sau og Geit					
				Sum	
Eiendeler					
Bankinnskudd				kr 1 473 262,28	
Kundefordring bjølleleie				kr 285 942,00	
Forskotbetalt leige				kr 21 780,00	
Sum eiendeler				kr 1 780 984,28	
Gjeld og egenkap.					
Arbeidsgiveravg				kr 21 135,00	
Skattetrekk				kr 47 286,00	
Skyldig lønn				kr -	
Leverandørgjeld				kr 235 247,50	
Påløpt kostnad				kr 42 400,00	
Mva skyldig				kr 74 893,10	
Skyldig engangsavg bjøller				kr 138 000,00	
Forskudd tilskudd				kr -	
Egenkapital				kr 1 222 022,68	
Sum gjeld/e.kap				kr 1 780 984,28	

Budsjett

Møre og Romsdal Sau og Geit

Budsjett	2024		
	Budsjett 2024	Budsjett 2024	Budsjett 2024
	Drift	Radiobjøller	SUM
Utleie radiobjøller		kr 638 000,00	kr 638 000,00
Investeringsstilskudd		kr 370 000,00	kr 370 000,00
Tilbakeført medl.kont NSG	kr 250 000,00		kr 250 000,00
Renter	kr 15 000,00		kr 15 000,00
Sponsorer	kr 55 000,00		kr 55 000,00
Godtgj kåringsjå frå Nsg	kr 45 000,00		kr 45 000,00
Fakturert porto		kr 1 000,00	kr 1 000,00
Salg av bjøller			kr -
Sum inntekter	kr 365 000,00	kr 1 009 000,00	kr 1 374 000,00
Varekjøp bjøller, abonnement		kr 864 000,00	kr 864 000,00
Organisering radiobjøller		kr 90 000,00	kr 90 000,00
Møtegodtgjørelse	kr 85 000,00		kr 85 000,00
Arbeidsgiveravgift	kr 19 900,00		kr 19 900,00
Godtgj. Leder	kr 19 000,00		kr 19 000,00
Godtgj. Kasserer	kr 3 000,00		kr 3 000,00
Godtgj. Styremedlemmer	kr 12 000,00		kr 12 000,00
Godtgj. Sekretær	kr 22 000,00		kr 22 000,00
Geit	kr 5 000,00		kr 5 000,00
Rovdyrtiltak	kr 10 000,00		
Avstiltak	kr 20 000,00		
Gaver/premier	kr 6 000,00		kr 6 000,00
Gjeterhund	kr 20 000,00		kr 20 000,00
Regnskapsføring	kr 5 000,00	kr 16 000,00	kr 21 000,00
Godtgj. til arrangør kåringsjå	kr 43 000,00		kr 43 000,00
Bilgodtgjørelse	kr 16 000,00		kr 16 000,00
Andre reisegodtgj.	kr 10 000,00		kr 10 000,00
Årsmøte	kr 40 000,00		kr 40 000,00
Lokallagsmidler/arrangement	kr 20 000,00		kr 20 000,00
Driftsmaterialer, annen kostnad	kr 6 000,00	kr 3 000,00	kr 9 000,00
Til disposisjon for styret	kr 3 100,00		kr 3 100,00
Rentekostnader			kr -
Sum kostnader	kr 365 000,00	kr 973 000,00	kr 1 338 000,00
Overskudd (underskudd)	kr -	kr 36 000,00	kr 36 000,00

Tillitsvalgte i MRSG 2023

Leiar:	Lars Olav Vanberg	97782286	larsovanberg@hotmail.com
Nestleiar:	Jon Kåre Løvoll	41574676	jklovoll@hotmail.com
Sekretær:	Bjørn Wæhre	90604293	bjornwehre@outlook.com
Styremedlem:	Kristian Indreeide	90910701	kristian.indreeide@gmail.com
Styremedlem:	Anlaug Rekaa	45472560	arekaa@online.no
Styremedlem:	Stig Even Kvernberg	91124756	Stig.kvernberg@hotmail.com
1. Varamedlem:	Jarle Hauge	41613394	nr-jarle@online.no
2. Varamedlem:	Nina Torvik	48021184	ninatorvik@me.com
3. Varamedlem:	Johan Bernt Øvrebust	45394606	
Kasserer:	Jarle Hauge	41613394	jarle@robust.biz
Revisor:	Knut Sverre Dahl		
Revisor:	Per Steinsvik	91836025	
Møteleder 2024:	Arnar Lyche	41418871	Arnar.lyche@tingvollull.no
Valgkomitè:			
Leder	Roger Bakk	95891810	
2 år	Elin Nisjaløkk	48200163	Elin.nisjalokk@hotmail.com
3 år	Knut J Oseberg		
Vara	Ingunn Tørset		

Medlemstall lokallag

Lokallag	Medlemstall 2021	Medlemstall 2022	Medlemstall 31.12. 2023	Utsendinger
Aure	17	14	14	Leder
Blåfjella	18	16	18	Leder
Eide	33	33	34	Leder + 1
Eidsdal og Norddal	27	26	24	Leder
Fræna	44	47	48	Leder + 1
Gjemnes	24	22	20	Leder
Haram	41	42	40	Leder + 1
Hareid og Ulstein	26	23	25	Leder
Herøy	18	21	21	Leder
Isfjorden	18	17	16	Leder
Nesset	15	15	19	Leder
Nordre Rauma	19	18	18	Leder
Rindal	31	32	27	Leder + 1
Smøla	55	59	53	Leder + 2
Stordal	5	4	4	Leder
Stranda	22	21	16	Leder
Sunndal	33	30	35	Leder + 1
Sunnylven	25	25	24	Leder
Surnadal	49	47	52	Leder + 2
Sykkylven	22	25	24	Leder
Tingvoll	9	11	12	Leder
Tresfjord	20	19	19	Leder
Valldal og Fjørå	13	11	13	Leder
Vanylven	20	19	19	Leder
Verma	7	7	7	Leder
Vestnes	16	15	15	Leder
Vestre Rauma	9	7	6	Leder
Vistdal	11	11	10	Leder
Volda	30	30	31	Leder + 1
Ørsta	40	43	36	Leder + 1

Årsmøtet er sammensatt av lokallagslederne i tillegg til 1 utsending per 25. Medlem pr 31.12 foregående år. Styremedlem i fylkeslaget samt møteleder.

Avlsarbeidet

Årsmelding fra avlsutvalg sau i Møre og Romsdal 2023.

Avlsutvalg sau i Møre og Romsdal har i 2022 bestått av Atle Moen, Elnesvågen (leder), Jostein Hausberg, Kvanne og leder for Møre og Romsdal Sau og Lars Olav Vanberg.

Atle Moen har også siste året vært leder i avlsrådet for sau i NSG.

Audun Tiller er nå Region Midt (Trøndelag og Møre og Romsdal) sin representant i avlsrådet sau i NSG.

Avlsutvalget sin hovedoppgave er å organisere kåringene i fylket. Dette innebærer innkjøp og fordeling av kåringsmerker samt oppsett av kåringssteder og dommere.

Det er en liten nedgang i antall utstillere på årets kåringer ifra året før fra 89 til 83 men en liten økning i kårede lam 539 i 2023 mot 536 i 2022.

Det er et stort ønske at enda flere hadde med de beste værlamma sine til kåring.

Statistikk i fra kåringene i Møre og Romsdal 2023

Kåringssted	Utstillere	Bedømte lam	Kåra	Kåra på disp	Vraka	
[Gardskåring Møre og Romsdal]	11	40	100%	24 60%	5 13%	11 28%
Haram	4	17	100%	11 65%	4 24%	2 12%
Herøy	7	26	100%	23 88%	0 0%	3 12%
Hustadvika	10	95	100%	89 94%	0 0%	6 6%
Neset	5	23	100%	18 78%	0 0%	5 22%
Rauma	8	49	100%	34 69%	6 12%	9 18%
Stranda	11	59	100%	42 71%	13 22%	4 7%
Sunndal	9	77	100%	54 70%	7 9%	16 21%
Surnadal	5	53	100%	42 79%	2 4%	9 17%
Vistdal	4	26	100%	21 81%	3 12%	2 8%
Ørsta	12	74	100%	53 72%	2 3%	19 26%
Møre og Romsdal Sau og Geit	83	539	100%	411 76%	42 8%	86 16%

Rase	Utstillere	Bedømte lam	Kåra	Kåra på disp	Vraka	
Dala	2	1	100%	0 0%	1 100%	0 0%
Sjeviot	3	4	100%	4 100%	0 0%	0 0%
Kvit spæl	12	59	100%	42 71%	7 12%	10 17%
Svartfjes	5	11	100%	10 91%	0 0%	1 9%
NKS	61	347	100%	279 80%	12 3%	56 16%
Texel	2	11	100%	0 0%	7 64%	4 36%
Pelssau	4	7	100%	3 43%	3 43%	1 14%
Gmlnorsk sau	6	28	100%	23 82%	0 0%	5 18%
GNS	6	20	100%	19 95%	0 0%	1 5%
Grå trønder	4	9	100%	3 33%	3 33%	3 33%
Fuglestadbroget	2	3	100%	2 67%	1 33%	0 0%
Blæset	5	15	100%	10 67%	1 7%	4 27%
Nor-X	1	3	100%	0 0%	3 100%	0 0%
Farga spæl	10	19	100%	16 84%	2 11%	1 5%
Charollais	1	2	100%	0 0%	2 100%	0 0%
Møre og Romsdal Sau og Geit	83	539	100%	411 76%	42 8%	86 16%

Vrakingsårsak	Møre og Romsdal			Landet		
	Antall	% av vraka	% av bedømte	Antall	% av vraka	% av bedømte
Testikler	12	14,0	2,2	120	6,7	1,2
Horn				20	1,1	0,2
Feil bitt	12	14,0	2,2	103	5,8	1,0
Lause bøger	6	7,0	1,1	16	0,9	0,2
Slakk rygg	3	3,5	0,6	15	0,8	0,2
Kryss				12	0,7	0,1
Lågstilt	1	1,2	0,2	14	0,8	0,1
For liten	1	1,2	0,2	26	1,5	0,3
Bein	7	8,1	1,3	179	10,1	1,8
Dødhår	3	3,5	0,6	83	4,7	0,8
Farga hår	4	4,7	0,7	63	3,5	0,6
Marg	10	11,6	1,9	719	40,4	7,2
Grov ull	1	1,2	0,2	43	2,4	0,4
Glissen ull	1	1,2	0,2	6	0,3	0,1
Filta ull	1	1,2	0,2	20	1,1	0,2
Kort ull	5	5,8	0,9	66	3,7	0,7
Utypisk ull	5	5,8	0,9	86	4,8	0,9
Ullmengde	1	1,2	0,2	4	0,2	0,0
O-indeks	2	2,3	0,4	36	2,0	0,4
Sumpoeng				9	0,5	0,1
Helhetsvurdering	3	3,5	0,6	67	3,8	0,7
Annet	8	9,3	1,5	74	4,2	0,7
Totalt	86	100,0	16,0	1781	100,0	17,8

OVERSIKT GRANSKA VÆRAR MØRE OG ROMSDAL 2023																	
Ring		Antall værer ved innsett	Antall værer med indeks	Indekser 2023-H5			Delindekser										
Nr	Navn			Min	Snitt	Maks	Fø-v	Sl-v	Sl-kl	Fe-gr	Fø-v _mor	Vårv mor	Sl-v mor	Lam	Sp- str	Ullv	Ullkl
NKS																	
192	Fræna værring	17	15	120	131,1	141	119,6	122,9	112,5	115,5	120,3	137,1	130,2	113,2	118,4	104,5	109,3
183	Sunddal værring	18	17	121	129,4	139	116,6	129,3	115,2	112,9	115,9	126,4	123,9	113	116,8	100,2	108,2
190	Sunnmøre verring	22	21	119	128,3	142	117,5	126,4	111,1	114,2	112	125,3	126	111,9	115,6	108,3	105,8
193	Eresfjord-Vistdal-Eidsvåg	8	8	121	125,6	133	118,5	128,1	113,8	118,3	118,4	123,3	119,4	108,9	114,5	106,5	109,4
188	Rauma verring	17	13	112	122,8	134	115,7	122,5	109,5	113,3	118,7	124,5	118,5	110,2	115,5	107,8	108
185	Neset værring	8	8	113	117,5	124	113,4	121,4	104,6	107,8	112,3	115,9	115,8	111,4	115,8	104,6	104,3
	Sum/snitt	90	82	118	125,8	136	116,9	125,1	111,1	113,7	116,3	125,4	122,3	111,4	116,1	105,3	107,5
SPEL																	
189	Surnadal spælværring	18	14	115	122,2	132	118,1	126	114,8	113	126	120,4	110,9	124,4	111,3	110,6	108,5

Generelt om arbeidet i avlsutvalg sau i Møre og Romsdal:

Det hadde ellers vært et ønske om større engasjement og flere tilbakemeldinger i fra bruksbuskaper, værringsmedlemmer og i fra værringene med synspunkter på saker som skal opp evt. burde vært tatt opp i avlsutvalget i fylket og videre til regionrepresentant i avlsrådet i NSG. (helst skriftlig) Det blir i forkant av møtene i avlsrådet for sau i NSG sendt ut saklister med mye god saksdokumentasjon. Men det er svært lite tilbakemeldinger i forkant av disse møtene. Derimot registrerer vi stort engasjement i etterkant i sosiale medier der mange har sterke meninger om mangt som gjelder saueavl.

Det kunne vært greit om slike tilbakemeldinger gikk via avlsutvalget i fylket før det samkjøres og videreformidles til Avlsrådet i NSG.

For avlsutvalg sau i Møre og Romsdal

Atle Moen
leder

Beste vær 2023 ble Spel-væren 201564150 Ludvig – O-indeks 130, Oppdretter Magne Heggset, Surnadal.

Beste bukk er bukken 2021105 Kolbeingardens Sjur med avlsverdi 134. Oppdretter: Olger Teigen, Stranda.

Geitehaldet i Møre og Romsdal

Mjølkeproduksjon

Mjølkeproduksjonen i fylket er konsentrert på 24 føretak med snitt kvote på ca. 118 000 liter, med ein variasjon frå omlag 50 000 til nesten 300 000 liter. Snitt dyretal 177 geit, totalt 4249 mjølkedyr. Tilsvarende tal for landet er ca. 85 000 liter og 119 geit. I 2023 leverte 15 av dei 24 produsentane fullstendige kontrollar og rapportar som gir godkjende tal i husdyrkontrollen. Dette er ein auke på 2 frå året før. Liter pr. årsgeit har gått betydeleg ned siste året. Kva dette skuldast er uvisst. Kvotefyllinga er lav og dette er gjennomgåande over heile landet. Om det her bør gjerast grep innan avlen kan ein stille spørsmål ved!

Avl

7 av dei 24 besetningane i fylket er godkjende avlsbesetningar. Desse leverte totalt 4 av 11 bukkar inn til semin i 2023. Beste bukk i fylket var Kolbensgardens Sjur med oppdrettar Olger Teigen på Stranda.

2021105 KOLBEINGARDENS SJUR		Norsk melkegeit: 56% - Fransk alpin: 44%	
			
Oppdretter: Olger Teigen, Stranda			
Far:	2017247 MORKA ARNE	Indeksdato:	23.06.2023
Farfar:	2010961 FLECHE FI 61	Avlsverdi:	142
Morfar:	2016230 HEGGERO-HANS	Melkemengde, kg/dag:	11
Født:	10.10.2020	Fett, gram/dag	13
Hornstatus:	Avhorna	Protein, gram/dag:	13
Farge:	Anna farge	Fett %:	12
Eksteriørpoeng:	8	Protein %:	12
Mors jurpoeng:	9	Laktose %:	11
Kasein:	5 ("Ikke-null" "Ikke null")	Frie fettsyrer:	12
		Celletall:	11
		Jureksteriør:	12
		Utmelkingshastighet:	10
		Antall døtre:	10

Ammegeit

Fylket har no 98 føretak registrert med ammegeiter, med eit samla tal dyr på 1023. Det store fleirtalet har berre nokre få, men der er og tre besetningar med over 100 dyr. Alle desse tre held til i Stranda kommune, elles er besetningane fordelt over heile fylket. Historiske tal for ammegeiter er lite tilgjengelege då dette området har hatt lite fokus. Det er grunn til å tru at talet er aukande. Truleg er det også somme som driv aktivt med "utleigegeiter" med Nofence klavar. Ammegeit fekk eit kraftig løft i dyretilskotet i jordbruksforhandlingane 2023

Årsstatistikk for Geitekontrollen 2023

G9A - Avdrått og kraftfôr pr. fylke

Fylke	Middel pr årsgeit						Leveranse og kr.før				Beiteperioden		
	Kg mjølk	Prot.- %	Lakt.- %	Fett- %	Cellettall	Kg PLF	Lev.- %	Levert i % av kvote	Kg kr.før pr. årsgeit	Kg kr.før pr.100 kg mjølk	Kg kr.før pr.100 kg mjølk	% av produsert mjølk	Ant. dager
Oslo													
Viken	703	3,39	4,60	4,67	552	88,9	77,2	94,6	191,1	27,2	29,4	18,8	112
Innlandet	688	3,39	4,55	4,61	609	86,4	93,1	86,5	212,6	30,9	30,6	17,6	125
Vestfold og Telemark	681	3,58	4,53	4,59	593	86,4	87,3	94,0	166,2	24,4	33,5	22,9	125
Agder													
Rogaland	595	3,43	4,49	4,73	764	75,2	94,5	80,7	85,6	14,4	14,8	37,8	159
Vestland	651	3,40	4,50	4,55	639	81,0	87,6	85,4	165,5	25,4	28,9	33,2	150
Møre og Romsdal	627	3,52	4,57	4,51	571	79,0	101,7	85,8	192,5	30,7	38,3	24,9	131

Fylke	Middel pr årsgeit						Leveranse og kr.før				Beiteperioden		
	Kg mjølk	Prot.- %	Lakt.- %	Fett- %	Cellettall	Kg PLF	Lev.- %	Levert i % av kvote	Kg kr.før pr. årsgeit	Kg kr.før pr.100 kg mjølk	Kg kr.før pr.100 kg mjølk	% av produsert mjølk	Ant. dager
Trøndelag							245,0	82,2					
Nordland	714	3,48	4,59	4,70	583	91,2	97,3	84,9	177,3	24,8	29,6	27,9	95
Troms og Finnmark	698	3,49	4,50	4,68	598	88,4	112,0	82,1	153,4	22,0	19,0	18,3	103
Landet	671	3,45	4,54	4,61	606	84,5	97,0	85,3	173,8	25,9	28,6	24,8	127
Landet i fjor	677	3,44	4,50	4,54	651	84,4	94,4	88,3	179,5	26,5	28,4	27,4	128

Kun helårsbuskaper med godkjent årsoppgjør inngår

Årsmelding Rovvilt og Organisert Beitebruk 2023

Møre og Romsdal Sau og Geit har deltatt på eit møte i år og det var på Åndalsnes i forbindelse med revidering av forvaltningsplanen i Region 6.

Vi kom med forslag til forvaltningsplanen, men etter at planen vart revidert så ser vi ikkje at noko av forslaga våre er tatt til følgje.

Vi har sendt brev til Rovviltnemda i Region 6, KLMD, Statsforvaltaren og landbruks- og matministeren angående taps situasjonen på sau og lam, og manglande evne til og ta ut rovvilt.

Rovdyrproblematikken er stor. Det er store tap til gaupe og jerv i vårt fylke, det er fortrinnsvis Nordmøre, Romsdal og indre Sunnmøre som er dei skadelidande områda for rovvilt. Dei største tapa til jerv i 2023 var i Rauma og Fjord kommunar, og utgjorde 25 % av antatt og dokumentert tap av sau/lam til jerv på landsbasis.

Vi meiner også at det er store mørketal av rovdyrskadar. Når det gjeld jerv så meiner dei at dei greier og telje rundt 70% av bestanden. Dette er det dei tar utgangspunkt i og sette bestandmåla og uttak av jerv på.

Vi veit at ulven var ein stor skadevolder på besetningar som grensar til Trøndelag, men tapa er ikkje tatt inn i statistikken for rovvilttapet i Møre og Romsdal. Det var berre eit dyr som vart påvist tatt av ulv innanfor grensene til M&R, men dyret var eigd av ein i Rindal kommune som høyrer til Trøndelag.

Sist vi hadde ulv i M&R var i 2014, det er sjølv sagt ei stor påkjenning for beitebrukarane og få ein ulv inn i besetninga si. Vi registrera misnøye av fylkeslaget for vårt fråvær i saken og tar dette til følgje.

Det totale tapet i fylket har vore 1581 dyr derav 137 sau og 1444 lam, men det vart erstatta 974 dyr, derav 32 sau og 942 lam. Fordelt på følgjande rovvilt

Jerv : 726

Gaupe : 246

Ørn : 2

Ulv : 0

Forvaltningsområde for jerv Møre og Romsdal:

Det vart løyvd 7 løyver for lisensfellinga for jerv i Møre og Romsdal for sesongen 2023/2024, det var satt av 6 dyr i prioritert beiteområde og 1 dyr i

forvaltningsområdet for jerv. Dette løyve vart tatt ut. Dette p.g.a. at det er ei manglande yngling i M&R i 2022/2023 (2 ynglingar) skal vere 3. Naturvernforbundet var på og klaga på Rovviltnemda si tildeling av løyver og fekk klaga si tatt til følge.

1, hannjerv 12,86kg er felt pr dags dato i Sunndal kommune

Forvaltningsområdet for gaupe i Møre og Romsdal 2024:

3 gauper (derav maks 1 vaksne hodyr)

- Delområde A: Tingvoll og den delen av Sunndal som er nord for Driva: 2
- Delområde B: Øvrige deler av forvaltningsområdet i Møre og Romsdal: 1
- Delområda slåast saman 1. mars 2024.

I resten av fylket har rovviltnemnda opna for kvotefri jakt

2 dyr felt i delområde A, ei hogaupe og ein hanngaupe, dermed er jakta over på 6 dagar (1-6 februar) i 2024 for forvaltningsområde i M&R. Fram til eventuelt ei reservekvote vert tildelt.

Erstatningsbeløpet for beitesesongen 2023: 2 616 023,-

Organisert beitebruk

Tilskotet for 2023 i OBB blir utbetalt i 2024.

Kristian Indreeide
Rovviltansvarleg i Møre og Romsdal Sau og Geit

År	Antall sau og lam			Tapsprosent		
	Antall sleppt	Heimsanka	Tapt	Sau	Lam	Sau + Lam
2022	81296	76348	4948	2,83	8,26	6,09
2021	85566	79997	5569	2,71	9,01	6,51
2020	84352	79236	5116	2,76	8,21	6,07
2019	86211	80971	5240	2,75	8,21	6,08
2018	87999	82645	5354	2,74	8,24	6,08
2017	88108	83147	4961	2,31	7,81	5,63
2016	87927	82933	4994	2,36	7,9	5,68
2015	79877	75611	4266	2,49	7,21	5,34
2014	75837	71265	4572	2,65	8,16	6,03
2013	79475	74588	4887	2,7	8,39	6,15
2012	83671	78760	4911	2,39	8,17	5,87
2011	89548	81991	7557	2,52	12,35	8,44
2010	91376	84507	6869	2,64	10,75	7,52
2009	90738	83303	7435	3,17	11,48	8,19
2008	88318	81734	6584	3,07	10,39	7,45
2007	94085	85797	8288	3,9	12,01	8,81
2006	95881	88327	7554	3,15	10,99	7,88
2005	100918	93487	7431	3,08	10,17	7,36
2004	98995	91678	7317	2,91	10,35	7,39
2003	94569	87364	7205	3,11	10,64	7,62
2002	111019	103903	7116	2,77	9,01	6,41
2001	110012	102801	7211	2,45	9,34	6,55
2000	113639	106526	7113	2,48	8,86	6,26
1999	113847	105743	8104	2,61	10,24	7,12
1998	111123	103253	7870	2,82	9,96	7,08
1997	124902	117304	7598	2,8	8,32	6,08
1996	129456	120229	9227	2,41	10,34	7,13
1995	129378	122918	6460	2,24	6,85	4,99
1994	127845	121331	6514	2,3	7	5,1
1993	119996	114312	5684	2,23	6,45	4,74
1992	121609	114784	6825	2,63	7,66	5,61
1991	118212	110946	7266	2,38	8,67	6,15
1990	96355	91823	4532	2,3	6,35	4,7
1989	97566	92837	4729	2,65	6,18	4,85
1988	112802	107571	5231	2,2	6,29	4,64
1987	110965	105432	5533	2,11	7,01	4,99
1986	110357	104433	5924	2,36	7,59	5,37
1985	114460	108343	6117	2,3	7,49	5,34
1984	108747	103029	5718	2,27	7,43	5,26
1983	99162	94028	5134	2,28	7,23	5,18

1982	88746	84822	3924	2,22	6,05	4,42
1981	78855	74561	4294	2	8,07	5,45

Tala for 2023 kjem ikkje før i mars

ORGANISERT BEITEBRUK/ RMP, Tilskot til beitelag

Tal frå organisert beitebruk/tilskot til beitelag (Møre og Romsdal)

Beiteår	Ordinært tilskot, sankadyr	Sau		Lam		Geit/kje		Storfe/hest**	
		Sleppt	Tapt	Sleppt	Tapt	Sleppt	Tapt	Sleppt	Tapt
1995	402 066	54 501	1 219	81 228	5 642	753	25	2 235	22
1996	392 409	54 757	1 293	80 848	8 572	737	38	2 206	24
1997	516 452	52 768	1 471	78 035	6 449	834	32	2 734	20
1998	618 355	49 626	1 363	74 164	7 296	1 471	45	3 591	34
1999	598 155	48 421	1 242	70 628	7 262	1 919	71	3 683	27
2000	598 510	46 232	1 050	67 413	5 876	1 760	83	3 470	33
2001	577 625	46 310	1 120	68 493	6 295	1 562	43	3 326	17
2002	583 865	47 942	1 296	67 639	6 038	1 970	60	3 326	18
2003 *	465 240	39 438	1 198	59 446	6 177	667	17	3 771	40
2004	523 440	41 155	1 159	62 632	6 357	1 046	53	3 734	22
2005 **	450 764	41 867	1 284	64 391	6 413	2 773	38	4 522	49
2006	538 203	40 325	1 273	61 854	6 838	2 129	38	4 815	31
2007	519 004	39 414	1 535	60 779	7 261	1 963	40	4 421	54
2008	502 720	37 406	1 125	56 378	5 887	2 240	24	4 846	31
2009	500 745	37 555	1 182	57 932	6 872	2 123	15	4 462	42
2010	790 613	37 849	1 009	57 550	6 284	2 281	38	4 550	27
2011	790 610	37 028	924	56 376	6 945	1 878	23	4 347	32
2012	1 013 911	34 431	820	52 570	4 416	1 595	19	4 877	19
2013	946 614	31 331	832	48 665	4 202	1 326	14	5 144	21
2014	1 228 720	30 674	816	48 854	4 079	1 929	16	4 034	15
2015	1 330 840	33 473	834	51 169	3 989	1 839	8	4 848	23
2016	1 435 275	36 873	897	55 218	4 425	2 280	19	5 550	63
2017	1 441 875	36 385	835	55 361	4 344	1 495	12	5 762	22
2018	1 442 875	35 966	971	55 882	4 568	2 641	22	5 515	24
2019	1 442 630	33 478	927	51 982	4 282	3 214	29	5 626	37
2020	1 418 605	32 453	930	52 766	4 342	3 127	13	5 439	29
2021	1 494 695	33 994	922	51 572	4 647	3 987	29	7 562	35
2022	1 861 890	32 219	915	48 364	6 998	3 063	12	7 678	36
2023									

* Tala er basert på 53 av 64 beitelag

** Hest kom med i tala frå 2005

Regionale bestandsmål

Bestandsmålene for hver rovviltart er fordelt på de 8 forvaltningsregionene for rovvilt. Dersom bestandsmålet for en region er oppnådd er det den regionale rovviltneemnda som har ansvaret for forvaltningen av arten.

Oversikt over antall årlige ungekull fordelt på hver forvaltningsregion

Forvaltningsregion	Fylke	Gaupe	Jerv	Ulv	Bjørn	Konge Ørn
Region 1	Vest-Agder, Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane	-	-	-	-	
Region 2	Vestfold, Buskerud, Telemark og Aust-Agder	12	-	-	-	
Region 3	Oppland	5	4			
Region 4	Oslo, Akershus og Østfold	6	-	3*		
Region 5	Hedmark	10	5	3*	3	
Region 6	Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag	12	10	-	3*	
Region 7	Nordland	10	10	-	1*	
Region 8	Troms og Finnmark	10	10	-	6	
Landet						850-1200 Hekkande par
		65	39	3	13**	

* Region 4 og 5 har felles mål om 3 årlige ungekull av ulv

** Bestandsmålet for bjørn er endret fra 15 til 13, dvs reduksjon i Midt-Norge og Nordland.

Bestandsreduksjonen trer i kraft når rovviltforskriften endres.

Jerv

Oversikt over antall årlige valpekull fordelt på hver forvaltningsregion:

Forvaltningsregion	Bestandsmål	Bestandsstatus			
		2021	2022	2023	Gjennomsnitt
Region 1 (Sogn og Fjordane, Hordaland, Rogaland og Vest-Agder)	-	0	1	1	0,7
Region 2 (Aust-Agder, Telemark, Buskerud og Vestfold)	-	0	0	0	0
Region 3 (Oppland)	4	8	2	6	5,3
Region 4 (Østfold, Oslo og Akershus)	-	0	0	0	0
Region 5 (Hedmark)	5	18	10	15	14,3
Region 6 (Møre og Romsdal og Trøndelag)	10	17	9	16	14,0
Region 7 (Nordland)	10	8	11	11	10,0
Region 8 (Troms og Finnmark)**	10 (3)	9(5)	12(5)	15(5)	12,0
Hele landet	39	60	45	64	56

*Tallene i parentes angir valpekull i tidligere Finnmark fylke

Fylke	Status ynglelokalitet					Sum
	Dokumentert yngling	Antatt yngling	Usikker Yngling	Ingen yngling	Ikkje kontrollert	
Troms og Finnmark a)	9	6	0	54	0	69
Nordland b)	9	2	0	41	0	52
Trøndelag c)	13	1	1	33	0	48
Møre og Romsdal	1	1	0	9	0	11
Innlandet d)	18	3	1	39	0	61
Vestland	1	0	0	2	0	3
Sum	51	13	2	178	0	244

a) - Inkludert to ynglinger der tisper og 2 unger er avlivet, og en yngling der tisper og 3 unger er avlivet.

b) - Inkludert en yngling der tisper og 1 unger er avlivet.

c) - Inkludert en yngling der tisper og 2 unger er avlivet.

d) - Inkludert en yngling der 2 unger er avlivet, en yngling der tisper og 1 unge er avlivet, og en yngling der tisper og 2 unger er avlivet

Gaupe

Oversikt over antall årlige familiegrupper fordelt på hver forvaltningsregion

Forvaltningsregion	Bestandsmål	Bestandsstatus (før jakt)			
		2021	2022	2023	Gjennomsnitt
Region 1 (Sogn og Fjordane, Hordaland, Rogaland og Vest-Agder)	-	0	0	0	0
Region 2 (Vestfold, Buskerud, Telemark og Aust-Agder)	12	15,5	12	14,5	14
Region 3 (Oppland)	5	6	7	7,5	6,8
Region 4 (Oslo, Akershus og Østfold)	6	3	3	4,5	3,5
Region 5 (Hedmark)	10	8,5	10,5	11,5	10,2
Region 6 (Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag)	12	18	14	13	15
Region 7 (Nordland)	10	10	6	11,5	9,2
Region 8 (Troms og Finnmark)	10 (4)	6(2)	6(0)	9(1)	7
Hele landet	65	67	58,5	71,5	65,7

Lam tatt av ørn (dokumentert tap til ørn)

Foto : Kristian Indreeide

Lam tatt av jerv.

Foto : Kristian Indreeide

Radiobjeller i Møre og Romsdal Sesongen 2023

Møre og Romsdal Sau og Geit har siden 2011 organisert innkjøp og utleie av elektronisk overvåkingsutstyr til beitebrukere i fylket. I 2023 ble det leid ut 2730 radiobjeller til 30 beitelag/leietakere. Rundt 400 brukere leier bjeller gjennom ordningen.

Radiobjella (Telespor) mottar GPS-posisjon fra satellitt og sender den inn via mobilnettet. Radiobjella har toveis kommunikasjon, så innstillinger kan endres i løpet av beitesesongen (f.eks sendeintervall og alarmsensitivitet). Hver gang radiobjella sender sin posisjon vil den hente de oppdaterte innstillingene du har valgt.

Det ble bestilt 243 radiobjeller for fkt-tilskuddet fra 2022. Disse bjellene og batteri kom før årsmøtet, og de første ble delt ut der. Det ble i tillegg bestilt 153 radiobjeller før beitesesongen, for 2023 tilskuddet «tiltak i beiteområde».

Midler til innkjøp av nye bjeller:

- Det ble søkt om 150 radiobjeller, fra ordningen «tiltak i beiteområde»
- Det ble søkt om 200 radiobjeller, fra ordningen «forebyggende tiltak mot rovviltskader»

Siden den første søknaden først ble glemt behandlet, fikk vi kr. 250.998,- fra fkt, og kr. 20.257,- fra «tiltak i beiteområde». Dette tilsvarer totalt det vi hadde søkt om.

Leiepriser 2023:

- Depositum: kr. 5000,-
- Leiepris pr radiobjelle m/sesongabonnement (5mnd): kr. 220,- eks.mva
- Leiepris pr radiobjelle m/årsabonnement (12mnd): kr. 260,- eks.mva

Leiepris pr enhet for ikke medlem NSG er kr. 100,- i tillegg til prisene over.

Enheter som fortsatt sender 1.desember, blir fakturert med kr. 500,- i tillegg til leiepris. (Gjelder ikke enheter med betalt årsabonnement) Det ble sendt ut påminninger om å ta ut batteri til alle beitelag.

Vi sendte inn 160 enheter med reklamasjon i desember 2022. 92 av disse var i orden, og vi fikk dem tilbake rett før beitesesongen, med nye batteritopper/o-ringer. 27 stk ble erstattet med nye enheter, og 41 stk var utenfor garanti. I oktober fikk vi kreditert batteri og abonnement på alle disse enhetene, siden Telespor hadde brukt så lang tid på å behandle saken.

Etter beitesesongen er 102 defekte eldre enheter (gråe) tatt ut av drift. 206 enheter er sendt inn til Telespor på service.

Det ble i slutten av desember bestilt 220 radiobjeller for fkt-tilskuddet 2023.

Det store flertall av brukere opplyser at de har stor nytte av å bruke elektroniske sporingsenheter, og funksjonaliteten har vært god. Det er en del variasjon på mobildekningen. 4.gen+ enhetene har bedre dekning enn tidligere årganger, de bruker LTE-M og Narrowband IoT teknologi. De gråe enhetene fungerer fortsatt godt. Defekte grå enheter sendes ikke lenger inn, men tas ut av drift. Den orange enheten veier bare 110g/104g (m/batteri), den krever ingen motvekt og kan med spesialklave brukes på lam. Den kan sende 2000 rapporteringer, mot 1000 på den grå.

Husk at utstyret er kostbart, at det blir leid og at det etter endt leie skal være **rent** og klart til å overtas av andre. Utstyret skal brukes i samsvar med leieavtalen og manual fra Telespor. Utstyret skal lagres tørt, romtemperert og **uten batterier**. Enhetene kan ta

skade av å bli liggende med batterier. Toppene skal sitte løst i som beskyttelse under lagring.

Leieavtalen ble revidert i 2023, og ligger på MRSG sin hjemmeside, under «elektronisk overvåking».

Ragnhild Tokle

ÅRSMELDING - 2023

MØRE & ROMSDAL GJETARHUNDLAG

Styret i Møre og Romsdal Gjetarhundlag er samansett av representantar frå dei 5 lokale gjetarhundlaga, og samansetninga i 2023 har vore:

Knut-Jørgen Oseberg- leiar / vara; Camilla Ringstad Liavåg – Vestre Sunnmøre Gj.h.lag (VSG)

Monika Kvernberg / vara; Astri Mari Mork – Nordmøre og Romsdal Gj.h.lag (NRG)

Terje Hurlen /vara; Merethe Hellevik– Midtre Møre Gj.h.lag (MMG)

Andor Bjørke /vara; Nils Edmund Stråmyr – Indre Sunnmøre Gj.h.lag (ISG)

Irene Røe Waagan / vara; Gerd Eva Slettvåg – MidtNorge Gj.h.lag (MNG)

Styret har hatt 4 styremøter gjennom året, og totalt 15 saker har vore behandla i løpet av året.

Året 2023

Nye godkjende ekvipasjar/bruksprov

Møre og Romsdal har fått 22 nye godkjende ekvipasjar i fylket 2023.

Gjetarhundprøver/Gjetarhundkurs

Det var stor aktivitet i fylket i fjor, når ein summerer vart det arrangert:

6 distriktsprøver i klasse 1 med 39 deltakarar

6 distriktsprøver i klasse 2 med 50 deltakarar

6 distriktsprøver i klasse 3 med 104 deltakarar, inkludert Fylkesmesterskap i bruk av Gjetarhund der 17 ekvipasjer starta

2 Landsprøver i kl 3 med 92 deltakarar

13 gjetarhundkurs med tilsaman 110 deltakarar, og vidare 159 felles-treningar fordelt over dei fem lokallaga.

Fordelt over dei fem lokallaga har fylket 135 medlemmer.

NM 2023

På årets NM i Varhaug, Rogaland deltok i alt 3 ekvipasjar frå Møre og Romsdal:

Knut-Jørgen Oseberg med Tom , Halvor Tenden med Tara og Ztripz

MRGL nytter høvet til å gratulere begge med innsatsen i NM 2022

Plasseringane i NM:

Knut-Jørgen Oseberg og Tom 5. plass

Halvor Tenden og Tara på 34.plass

Halvor Tenden og Ztripz på 90.plass

Tom vart beste unghund på NM

Det vart ingen forandring på NM- kvota, så til NM i Gjetarhund 2024 har Møre og Romsdal 3 NM-plassar.

Fylkesmeisterskapet

Fylkesmeisterskapet var i år på Hildre søndag 24.september. Det vart arrangert i samarbeid mellom lokallaga Nordmøre og Romsdal Gjetarhundlag og Midtre Møre Gjetarhundlag. Dommar for helga var Sander Hindenes frå Hordaland. Dei 6 beste frå den innleiande runden gjekk til finale med dobbelthent og sortering. Etter endt finaleomgang stod Aileen Skogeng og Bow øvst på resultatlista og fekk dermed overrekk fylkesmeisterpokalen.

Beste unghund i FM 2023 vart Gyda med førar Jan Myklebust

MRGL gratulerer alle, både med titlane og plasseringane.

Unghundcup´n 2023

Unghundcup´n i 2023 vart avgjort gjennom eit sett av distriktsprøver i klasse 2, og vinner av årets Unghundcup 2023 vart Camilla Ringstad Liavåg med Lia.

Gratulerer!

Nettsidene

Nettsidene til MRGL (www.mrgl.no) har i 2023 vore oppdatert av webansvarlig Merethe Hellevik. Det er viktig for medlemmane at vi har ei velfungerande nettside slik at ein får ut informasjon og vidare sår spirar til nye tiltak rundt om i fylket og styret vil nytte høvet til å oppfordre alle om å sende inn materiale til webansvarlig gjennom mail: redaksjonen@mrgl.no

For Styret i Møre og Romsdal Gjetarhundlag – MRGL
Knut-Jørgen Oseberg- leiar

Sak til Årsmøtet i Møre og Romsdal sau og geit fra Sunndal sau og geit v/leder Elin Nisjaløkk.

Telespor bjeller er noe flere og flere benytter seg av. Fylkesstyret har i dag en ordning der man kan leie bjeller fra de, organisert av Tokle. Sunndal Sau og Geit benyttet seg også av dette tidligere, men valgte å si opp denne avtalen i fjor, da vi følte behovet for fortgang i oppsetting av basestasjoner, samt at vi følte behovet for å ha bedre kontroll på bjellene selv! Sunndal Sau og geit/ Sunndal beitelag har i løpet av det siste året gått til innkjøp av 1000 nye Telesporbjeller, som vi leier ut til våre medlemmer for innkjøpspris. Vi har også fått opp 4 base-stasjoner, samt at vi har bestilt flere som skal stå klare til beitesesongen 2024 for å få dekning i stort sett alle våre beiteområder. I beitesesongen 2024 vil ca. 65% av søyene i Sunndal beitelag gå med Telesporbjelle! Det er vi stolte av! Vi ser bare fordeler med å organisere dette lokalt og vil derfor dele vår erfaring, samt oppfordre det nye styret til å se på muligheten med å overlate ansvar for Telesporbjellene til hvert enkelt lokallag. Man slipper å ha en ansatt til å organisere bjelleutleie og det letter arbeidet for kassereren, når man slipper å fakturere bjelle leie. Allerede innkjøpte bjeller som er Møre og Romsdal Sau og geit sin eiendel kan eks. selges ut til lokallagene som ønsker Telesporbjeller.

Noen av fordelene det er verd å nevne:

- Direkte kommunikasjon med Telespor.
- Man slipper å gå igjennom ansvarlig i fylket dersom det er feil på bjelle, behov for erstatningsbjelle eller ønske om flere bjeller.
- Telespor yter en fantastisk service og er raske med å både sende erstatningsbjeller, ta service på bjeller, samt gi råd og veiledning pr. telefon.
- Gode rabatter fra Telespor på innkjøp av bjeller ved større bestillinger. o Hvert enkelt lokallag har mulighet til å søke kommune/fylket om tilskudd til innkjøp.
- Man har mye bedre oversikt over både behovet for bjeller, samt hvordan bjellene fungerer når alt styres lokalt.
- Man kan kontakte alle sine medlemmer på slutten av beitesesongen og høre hvordan bjellene har fungert, samt høre om det er behov for flere bjeller. Man kan da innhente tilbud på nye bjeller i GOD TID, slik at man har nye bjeller klar til beiteslipp.
- Man får tilsendt batteri i god tid før beiteslipp.
- Man bestemmer selv om abonnement skal gå igjennom lokallaget eller faktureres direkte til hver enkelt bonde.
- Muligheter for å få satt opp basestasjoner.
- Dersom bjellene styres lokalt, er det lettere å jobbe for bedre dekning. Dersom det er områder uten dekning, er Telespor behjelpelig med å finne løsninger!

Dersom flere lag ønsker å gjøre slik som Sunndal er det bare å ta kontakt med Leder Elin Nisjaløkk dersom dere vil høre Sunndals erfaringer med Telespor! Her har vi bare gode erfaringer med å styre bjellene på egenhånd og er veldig fornøyde med servicen fra Telespor!

Sak til Årsmøtet i Møre og Romsdal sau og geit fra Sunndal sau og geit v/leder Elin Nisjaløkk.

Sak 1:

Sunndal sau og geit viser til Sak 3 på årsmøte i Møre og Romsdal sau og geit 26. februar 2023: Forslag fra Tore Gjelsten. Årsmeldinga til MRGL godkjennes unntatt siste avsnitt som avdekker ukultur og problem som kom fram muntlig i møtet. Årsmøtet ber MRSG sitt styre ta tak i konflikten som kom fram i møtet med MNGL. Forslag om å godkjenne årsmeldinga slik den foreligger fikk 6 stemmer. Forslag fra Gjelsten vedtatt med 17 stemmer.

Sunndal sau og geit har registrert at saken har vært opp på flere styremøter gjennom året, men at den etter vår oppfatning ikke har fått noen løsning. Vi ber derfor om at styret i Møre og Romsdal sau og geit tar saken på alvor, og gjennomfører årsmøtet sitt vedtak. Vi ber også om at fylkesstyret redegjør for hva som har vært gjort i saken i løpet av året.

Valgkomiteens innstilling

Innstilling fra valgkomiteen for 2024

Leder for 1 år:

Hilmar Kleppe (ny)

2 Styremedlemmer for 2 år:

Jarle Hauge (ny tidligere 1.vara)

Jannicke Tafjord (ny)

Øvrige styremedlemmer **Kristian Indreeide** og **Anlaug Rekaa** er ikke på valg.

Varamedlemmer til styret (for 1 år)

1. Vara: **Roger Bakk** (Ny)

2. Vara: **Lars Olav Vanberg** (ny som vara)

3. Vara: **Johan Bernt Øvrebust** (Gjenvalg)

Revisorer for 1 år:

Per Steinsvik (Gjenvalg) og **Knut Sverre Dahl** (gjenvalg)

Nestleder for 1 år:

Velges av årsmøtet mellom de
valgte styremedlemmer

Utsendinger til årsmøtet i NSG 2024:

Leder, Roger Bakk og Jarle Hauge.

Varautesendinger:

1. Vara: **Lars Olav Vanberg.**
2. Vara: **Kristian Indreide.**
3. Vara: **Elin Nisjaløkk.**

Møteleder for 2024:

Arnar Lyche (*Gjenvalg*)

Vara: **Øystein Solli** (*Gjenvalg*)

Godtgjørelse til tillitsvalgte:

Valgkomiteen foreslår følgende satser som godtgjørelse til tillitsvalgte:

Til leder: kr 19 000 (*uendret*).

Øvrige styremedlemmer: 3500kr (*økning på 500*)

Møtegodtgjørelse:

1800kr for møte over 6 timer. (*uendret*)

1200kr for møte under 6 timer (Gjelder også telefon/nettmøte) (*uendret*)

500kr for telefon/nettmøte under 2 timer. (*uendret*)

Valgkomite har bestått av:

Roger Bakk: Leder, (går ut)

Elin Nisjaløkk (1 år igjen)

Knut Jørgen Oseberg (2 år igjen)

Vara: Ingunn Tørset

Valgkomite:

Skal velges en ny medlem i valgkomiteen samt varamedlem.